

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
<http://edu.bas.bg>

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

Основна информация:

Име на курса: *Кръстоносните походи и Латинският Ориент (XI-XIII век)*

Лектор: доц. д-р Калин Йорданов Кирилов

Телефон: +359889551435

Имейл: kalin.kirilov@balkanstudies.bg

Хорариум: 60 часа (аудиторна заетост – 30 часа; извънаудиторна заетост – 30 часа)

Анотация (до 150 думи):

Лекционният курс има за цел да запознае студентите с историята и спецификите на кръстоносните походи и латинските държави в Източното Средиземноморие, появили като резултат от успехите на Първия кръстоносен поход в края на XI в. и просъществували до края на XIII в. На базата на писмените източници от епохата на Зрялото средновековие ще бъдат разгледани идеологическите, религиозните, политическите, икономическите, социалните и културните измерения на цивилизационната среща и сблъсък между Кръста и Полумесеца като ще бъде обърнато специално внимание на различните перспективи към тези проблеми: латинската, византийската, мюсюлманската, арменската, еврейската и т.н. Друг акцент в курса е поставен върху спецификите на организацията, управлението, феодалните отношения и институции в създадените вследствие на кръстоносните походи латински държави в Близкия изток, Балканите и Егея, както и на установилите се латинските църковни институции и йерархия в тях. Ще бъде проследена и еволюцията на взаимоотношенията между кръстоносните походи и новите франкски държави в Отвѣдморските земи с основните геополитически фактори от Изтока и Запада по това време: Папството, западноевропейските монархии, Византийската империя, Италианските морски републики, Военно-монашеските ордени, Ислямския свят (арабите и селджукските турци), монголите. Още един акцент в този лекционен курс е и проблемът за историографските оценки и историческите митове за кръстоносните походи.

Тематично съдържание на курса (кратко описание по теми или модули):

Тема / Модул 1: Извори и историография за историята на кръстоносните походи и латинския Ориент. Проблеми на дефиницията и хронологията.

Тема / Модул 2: За произхода на кръстоносните походи: Причини и предпоставки.

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
<http://edu.bas.bg>

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

Тема / Модул 3: Идеология на кръстоносните походи (генезис и развитие). Проповед и пропаганда (фактори и мотиви). Цели и задачи на кръстоносното движение. Стратегия, състав и участници.

Тема / Модул 4: Кръстоносният поход като институция. Правната теория. Финансиране, набиране на кръстоносци и логистика.

Тема / Модул 5: Кръстоносните походи, Европа и Средиземноморието (XI-XIII в.)

- 5.1. Кръстоносните походи и Папството
- 5.2. Кръстоносните походи и Византия
- 5.3. Кръстоносните походи и кралство Сицилия
- 5.4. Кръстоносните походи и Италианските морски републики
- 5.5. Кръстоносните походи, Западът и латинският Ориент
- 5.6. Кръстоносните походи и Ислямският свят

Тема / Модул 6: Първият кръстоносен поход

Тема / Модул 7: Основаването на латинските отвъдморски държави в Ориента (XI-XIII в.): Организация, държавност и управление.

- 7.1. Йерусалимското кралство
- 7.2. Едеското графство
- 7.3. Антиохийското княжество
- 7.4. Триполитанското графство
- 7.5. Галилейското княжество
- 7.6. Франкските държави в Ориента и Латинската църква
- 7.7. Военно-монашеските ордени

Тема / Модул 8: Краят на Едеското графство и Вторият кръстоносен поход.

Тема / Модул 9: Краят на Първото йерусалимско кралство и Третият кръстоносен поход.

Тема / Модул 10: Четвъртият кръстоносен поход.

Тема / Модул 11: Латинската империя и франкските държави в Романия. Организация, държавност и управление.

Тема / Модул 12: Детският кръстоносен поход.

Тема / Модул 13: Петият и Шестият кръстоносни походи.

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
<http://edu.bas.bg>

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

Тема / Модул 14: Последните кръстоносни походи (XIII в.).

Тема / Модул 15: Залезът на латинските Отвѣдморски държави.

Тема / Модул 16. Историографски оценки и исторически митове за кръстоносните походи.

Форми на обучение и оценяване:

Лекции, самостоятелна работа в библиотека или с ресурси, изготвяне на курсов проект (докторантите трябва да създадат текст върху проблем или аспект от разглежданите в лекционния курс теми, спазвайки общоприетите изисквания за научна историческа разработка).

Компетентности, придобити в резултат на обучението (3-5 точки):

След края на лекционния курс се очаква докторантите да придобият основни познания относно идеологическите, религиозните, политическите, икономическите, социалните и културните измерения на цивилизационните срещи и сблъсъци в Източното Средиземноморие и на Балканите в контекста на кръстоносното движение на латинския свят в епохата на Зрялото средновековие. Очаква се също така да придобият основни познания и умения за аналитична работа с широк кръг от теми, свързани с историята и хронологията на кръстоносните походи и латинските държави в Близкия Изток и на Балканите в периода XI-XIII в., както и за историографските оценки и историческите митове относно тези проблеми.

Литература:

1. Основна и допълнителна литература

Основна:

Гагова, К. Кръстоносните походи. С., 1998.

Грусе, Р. История на кръстоносните походи и Иерусалимското кралство. т. I-III, С., 2008.

Диксън, Г. Детският кръстоносен поход. С., 2009.

Дюлгеров, Н. Западният модел на управление на Егея: франки и венецианци, XIII-XV век. С., 2023.

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
<http://edu.bas.bg>

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

-
- Иванов, В.** Рицарите йоанити, кръстоносните походи и Балканите (XI–XIII в.). С., 2020.
- Йорданов, К.** Кръстоносните походи: реликви и чудеса. С., 2015.
- Койчева, Е.** Първите кръстоносни походи и Балканите. С., 2004.
- Ламбев, Н.** Европа в Ориента. С., 2010.
- Маалуф, А.** Кръстоносните походи през погледа на арабите. С., 2001.
- Ришар, Ж.** История на кръстоносните походи. С., 2005.
- Ришар, Ж.** Латино-Йерусалимское королевство. СПб., 2002.
- Успенский, Ф.** История на кръстоносните походи. С., 2005.
- Хилленбранд, К.** Крестовые походы. Взгляд с Востока: Мусульманская перспектива. М., СПб, 2008.
- Barber, M.** (ed.) *The Military Orders: fighting for the faith, caring for the sick*, 1994.
- Πιева, А.** *Frankish Morea (1205-1262). Socio-cultural Interaction Between the Franks and the Local Population*. Athens, 1991.
- Laiou, A.** (ed.) *Urbs Capta. The Fourth Crusade and its Consequences. Réalités Byzantines 10*, Paris, 2005
- Nicol, D.** *Byzantium and Venice: A Study in Diplomatic and Cultural Relations*. Cambridge, 1988.
- Nicholson, H.** *Templars, Hospitallers and Teutonic Knights: Image of the Military Orders, 1128-1291*. Leicester, 1993.
- Phillips, J.** *Holy Warriors: A Modern History of the Crusades*. New York, 2009.
- Phillips, J.** *The Second Crusade. Extending the frontiers of Christendom*. London, 2007.
- Phillips, J.** *The Fourth Crusade and the Sack of Constantinople*. London, 2005.
- Queller, D., Madden, T.** *The Fourth Crusade. The Conquest of Constantinople*. Philadelphia, 1997.
- Richard, J.** *The Crusades, c.1071-c.1291*. Cambridge, 1999.

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
<http://edu.bas.bg>

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

Riley-Smith, J. The First Crusade and the Idea of Crusading. Philadelphia, 1991..

Riley-Smith, J. The Crusades: A History. London, 2005.

Riley-Smith, J. (ed.), The Oxford History of the Crusades. Oxford, 1999.

Runciman, S. A History of the Crusades. vol. I-III, London/New York, 1990-1991.

Setton, K. (ed.) A History of the Crusades., vol. I-VI. Wisconsin, 1969-1989

Setton, K. The Papacy and the Levant (1204-1571). vol. I, Philadelphia, 1976.

Tyerman, C. God's war. A new history of the Crusades. London, 2006.

Van Tricht, F. The Latin “Renovatio” of Byzantium: The Empire of Constantinople (1204–1228).
Leiden/Boston, 2011.

Допълнителна:

Йорданов, К. Кръстоносните походи: реликви и чудеса. С., 2015.

Карпов С. П. Латинская Романия. СПб, 2000.

Острогорски, Г. История на Византийската държава. С., 1998.

Питърс, Ф. Е. Йерусалим. Свещеният град през погледа на летописци, посетители, поклонници
и пророци от дните на Авраам до началото на съвременната епоха. С., 2004.

Boas, A. J. Crusader Archaeology. *The Material Culture of the Latin East.* London/New York, 1999.

Boas, A. J. Jerusalem in the time of the Crusades. Society, Landscape, and Art in the Holy City under
Frankish rule. *London/New York*, 2001.

Buck, A., The Principality of Antioch and its frontiers in the twelfth Century, 2017

Conder, C. R. The Latin kingdom of Jerusalem, 1099 to 1291 A.D. London, 1897

Constable, G. Crusaders and Crusading in the Twelfth Century. Farnham, 2008.

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
<http://edu.bas.bg>

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

Dostourian, A. Armenia and the Crusades - Tenth to Twelfth centuries. The Chronicle of Matthew of Edessa. Lanham, 1993.

Folda, J. The Art of the Crusaders in the Holy Land, 1098-1187, Cambridge/New York/Melbourne, 1995.

Folda, J. **Crusader Art in the Holy Land, from the Third Crusade to the fall of Acre: 1187-1291.** Cambridge/ New York/Melbourne, 2005.

Lewis, K. The Counts of Lebanon and Tripoli in the Twelfth Century: Sons of Saint-Gilles. Abingdon: Routledge, 2017.

1. Извори

Анри дьо Валансиен, История на император Анри (прев. Буров, И.). С., 2009.

Жан дьо Жоанвил, Животът на Св. Луи (прев. Гагова, К.). С., 2008.

Жофроя дьо Вилардуен, Завладяването на Константинопол (прев. Божилов, Ив.). С., 1985.

Одон от Дьой, Походът на Луи VII на Изток (прев. Нинов, В.). С., 2012

Раул от Каен, Делата на Танкред (прев. Гагова, К.). С., 2010.

Робер дьо Клари, Завоюването на Константинопол 1204 година (прев. Марков, Н.). С., 2007

Albert of Aachen, *Historia Ierosolimitana*. History of the journey to Jerusalem, (ed. and transl. Edgington, S. B.). Oxford, 2007

Ambroise, The History of the Holy War: Ambroise's *Estoire de la Guerre Sainte* (ed. Ailes, M., Barber, M.; transl. Ailes, M.). Woodbridge, 2003, vol. I-II.

Baha' ad-Din, Arab Historians of the Crusades (ed. and transl. Gabrieli, F.). London, 1984.

Contemporary Sources for the Fourth Crusade (Andrea, A, with Whalen, B.), Leiden/Boston/Koln, 2000.

Devastatio Constantinopolitana, Contemporary Sources for the Fourth Crusade (ed. and transl. Andrea, A.). Leiden/Boston/Koln, 2000.

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
<http://edu.bas.bg>

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

-
- Fulcher of Chartres**, A History of the Expedition to Jerusalem, 1095-1127 (transl. Ryan, F. R., ed. Fink, H.S.). Knoxville, 1969.
- Gesta Francorum**, The First Crusade: The accounts of eyewitnesses and participants (ed. Krey, A. C.). Princeton/London, 1921.
- Guibert de Nogent**, The Deeds of God through the Franks (transl. Levine, R.). Woodbridge, 1997
- Gunter of Pairis**, The Capture of Constantinople: The Hystoria Constantinopolitana of Gunter of Pairis (ed. and transl. Andrea, A.). Philadelphia, 1997.
- Henrici imperatoris latinorum epistolae**, 3, ЛИБИ, IV, С., 1981.
- Ibn al-Athir**, Arab Historians of the Crusades (ed. and transl. Gabrieli, F.). London, 1984.
- ‘Imad ad-Din**, Arab Historians of the Crusades (ed. and transl. Gabrieli, F.). London, 1984.
- Innocent III’s Fourth Crusade Correspondence**, Contemporary Sources for the Fourth Crusade (ed. and transl. Andrea, A.). Leiden/Boston/Koln, 2000.
- Letters from the East: Crusaders, Pilgrims and Settlers in the 12th-13th Centuries** (transl. Barber, M., Bate, K.). Farnham, 2010.
- Matthew of Edessa**, In: Dostourian, A. Armenia and the Crusades - Tenth to Twelfth centuries. The Chronicle of Matthew of Edessa. Lanham, 1993.
- Matthew Paris**, The Illustrated Chronicles of Matthew Paris: Observations of Thirteenth-Century Life (transl. and ed. Vaughan, R.). Cambridge, 1993.
- Niketas Choniates**, O City of Byzantium, Annals of Niketas Choniates (transl. Magoulias, H.). Detroit, 1984.
- Ordericus Vitalis**, The Ecclesiastical History of Orderic Vitalis (ed. and transl. Chibnall, M.). Vol. VI, Oxford, 2002.
- Raymond of Agilles**, The First Crusade: The accounts of eyewitnesses and participants (ed. Krey, A. C.). Princeton/London, 1921.
- Richard of Holy Trinity**, Itinerary of Richard I and others to the Holy Land (formerly ascribed to Geoffrey de Vinsauf). Cambridge/Ontario, 2001.
- Robert the Monk's History** of the First Crusade. Historia Iherosolimitana (ed. And transl. Sweetenham, C.). Aldershot, 2006.
- The Canso d'Antiocha**: An Occitan epic chronicle of the First Crusade (ed. and transl. Sweetenham, C, Paterson, L. M.). Aldershot, 2003.

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
<http://edu.bas.bg>

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

The Chanson d'Antioche: An Old French Account of the First Crusade (ed. and transl. Edgington S., Sweetenham, C.). Farnham/Burlington, 2011.

The Deeds of the Bishops of Halberstadt, Contemporary Sources for the Fourth Crusade (ed. and transl. Andrea, A.). Leiden/Boston/Koln, 2000.

The Rule of the Templars: The French Text of the Rule of the Order of the Knights Templar (ed. and transl. Upton-Ward, J.M.). Woodbridge, 2001

William of Tyre, A History of Deeds Done Beyond the Sea, vol. I-II. New York, 1943.

Допълнителна информация (по желание) (например: специални изисквания, лабораторно оборудване, предварителни знания):

.....
.....
.....